

维文版

خەنزۇ تىلى ئوقۇش ئىقتىدارىنى مەشىق قىلىش دەرسلىكى (شىنجاڭ نۇسخىسى)

汉语阅读技能 训练教程

吴晓露◎编著

周殿生 阿不都许库尔·肉孜◎译

北京语言大学出版社
BEIJING LANGUAGE AND CULTURE
UNIVERSITY PRESS

汉语阅读技能训练教程

خەنزۇ تىلى ئوقۇش ئىقتىدارىنى مەشىق
قىلىش دەرسلىكى (شىنجاڭ نۇسخىسى)

吴晓露 编著

周殿生

阿不都许库尔·肉孜 译

北京语言大学出版社
BEIJING LANGUAGE AND CULTURE
UNIVERSITY PRESS

图书在版编目 (CIP) 数据

汉语阅读技能训练教程 / 吴晓露编著; 周殿生, 阿不都许库尔·肉孜译.

-北京: 北京语言大学出版社, 2009 重印

ISBN 978-7-5619-0952-2

I. 汉…

II. ①吴…②周…③阿…

III. 汉语 - 阅读教学 - 对照读物 - 汉、维

IV. H194

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2001) 第 031885 号

书 名: 汉语阅读技能训练教程

责任印制: 陈 辉

出版发行: 北京语言大学出版社

社 址: 北京市海淀区学院路 15 号 邮政编码: 100083

网 址: www.blcup.com

电 话: 发行部 82303650/3591/3651

编辑部 82303390

读者服务部 82303653/3908

网上订购电话 82303668

客户服务信箱 service@blcup.net

印 刷: 北京中科印刷有限公司

经 销: 全国新华书店

版 次: 2001 年 12 月第 1 版 2009 年 7 月第 3 次印刷

开 本: 787 毫米 × 1092 毫米 1/16 印张: 13.5

字 数: 326 千字

书 号: ISBN 978-7-5619-0952-2/H·01055

定 价: 20.00 元

凡有印装质量问题, 本社负责调换。电话: 82303590

前 言

几年前,有感于国内缺乏系统的泛读教材,萌生了自己动手编写的想法。经过若干年时间的学习、搜集、积累和准备,编出了一本教材给留学生上课。不久,欣逢《汉语水平等级标准和等级大纲》(试行)出版,即根据它和授课情况对教材进行了全面修改,主要是词汇方面的修改。值此成书之际,愿以此陋石,求教于专家同行,以引出他山之玉,共同发展对外汉语的阅读教学。

在本书的编著过程中,我的导师张拱贵先生始终给予我热情的关注和支持,我所执教的南京师范大学留学生部的同事们和领导以及我的学生们也给了我极大的支持,北京语言文化大学出版社领导和本书的责任编辑陈华兰女士给了我很大的鼓励和帮助,在此一并致以衷心的感谢。

吴 晓 露

1990年8月于南京

«خەنزۇ تىلى ئوقۇش ماھارىتى مەشىقى دەرسلىكى» نىڭ شىنجاڭ نەشرىگە ئىزاھات

چەت ئەللەرگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشى بىلەن دۆلەت ئىچىگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىنىڭ نۇرغۇن ئورتاقلىقلىرى بار ، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ، چەت ئەللەرگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىدا ، خەنزۇ تىلىنىڭ ئۆزى ۋە ئۇنى ئوقۇتۇش ئۇسۇلى جەھەتتىكى تەتقىقاتتا زور نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلۈپ ، ئىلمىيلىكى كۈچلۈك ، ئوقۇتۇشتىكى ئۈنۈمى كۆرۈنەرلىك بولغان يۇقىرى سەۋىيىلىك زور بىر تۈركۈم دەرسلىكلەر نەشر قىلىندى . بۇ دەرسلىكلەر دۆلەت ئىچىگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىدا ئەينەك قىلىشقا ۋە قوللىنىشقا ئەرزىيدۇ ، شۇنىڭدەك ، دۆلەت ئىچىگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈرىدۇ .

شىنجاڭدىكى خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىدا ، نۆۋەتتە ، دەرس تۈرلىرى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئاڭلاش ، سۆزلەش ، ئوقۇتۇش ، يېزىش ئىقتىدارىنى يېتىلدۈرۈش ئاساسىدا ئايرىلدى ، بۇ بىر زور ئىلگىرىلەش . بۇنىڭغا ماسلىشىش ئۈچۈن دەرسلىك مەسىلىسىنى ھەل قىلىشقا توغرا كېلىدۇ . بىز نۆۋەتتىكى ئوقۇتۇشنىڭ ئېھتىياجىنى قاندۇرۇش ئۈچۈن ، چەت ئەللەرگە قارىتىلغان خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىدىكى بىر قىسىم مۇنەۋۋەر دەرسلىكلەرنى تاللاپ ، شىنجاڭنىڭ ئەمەلىيىتىگە ماسلاشتۇرۇپ ، تەرجىمە قىلىپ تۈزۈپ چىقىپ ، خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىدا دەرسلىك قىلىپ ئىشلەتتۇق .

تىل ئۆگىنىشتە تىل ماتېرىياللىرىنى ئۆگىنىش ئىنتايىن مۇھىم بولسىمۇ قوللىنىلىدىكى بۇ دەرسلىك ئۆگەنگۈچىلەرنىڭ خەنزۇ يېزىق تىلىنى ئوقۇپ چۈشىنىش قابىلىيىتىنى ئۆستۈرۈشنى مەقسەت قىلىدۇ . ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇش ماھارىتى ۋە ئۇسۇلىنى يېتىلدۈرۈش — دەرسلىكنىڭ يەنە بىر گەۋدىلىك ئالاھىدىلىكىدۇر . بىز دەرسلىكتىن پايدىلانغۇچىلارنىڭ ھەرقايسى قىسىملاردىكى ئوقۇش ماھارىتىگە دائىر بىلىملەر بىلەن تىل ماتېرىياللىرىغا دائىر بىلىملەرنىڭ پەرقىنى ئېنىق ئايرىپ ، ئىككىسىنىڭ مۇناسىۋىتىنى ياخشى بىر تەرەپ قىلىشنى ئۈمىد قىلىمىز .

بۇ دەرسلىك نەشر قىلىنىش جەريانىدا ، شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى فىلولوگىيە ئىنستىتۇتى رەھبەرلىرىنىڭ زور كۈچ بىلەن قوللىشىغا ، بېيجىڭ تىل - مەدەنىيەت ئۇنىۋېرسىتېتى نەشرىياتى رەھبەرلىرىنىڭ ۋە مەزكۇر كىتابنىڭ مەسئۇل مۇھەررىرى خۇمىن خانىمنىڭ كۆپتىن - كۆپ ياردىمىگە مەيەسسەر بولدۇق ، ئۇلارغا رەھمەت ئېيتىمىز . شۇنىڭ بىلەن بىللە كىتابنىڭ ئەسلى ئاپتورنىڭ زور كۈچ بىلەن ھەمكارلاشقانلىقىغا مىننەتدارلىق بىلدۈرمىز .

تەرجىماندىن

2000 - يىل 12 - ئاي ئۈرۈمچى

《汉语阅读技能训练教程》维文版说明

对外汉语教学与对内汉语教学有许多共同之处,近些年来,对外汉语教学在汉语教学的本体(汉语本身)和主体(教学方法)的研究方面,取得了很大的成果,出版了一大批科学性强,教学效果显著的高水平教材。这很值得对内汉语教学借鉴和采用,它可以促进对内汉语教学质量的提升。

新疆的汉语教学中,按听说读写的不同技能分课型授课,这是一大进步,随之而来的是教材问题。为了教学的需要,我们选择了部分优秀的对外汉语教材进行新疆本土化的编译,供汉语专业教学使用。

虽然语言材料的学习也很重要,但本教材更着重于提高学习者阅读汉语书面语的能力,更强调培养学生的阅读技能和方法。我们希望使用者明确各单元的阅读技能知识点和语言材料知识点的区别,处理好二者的关系。

在出版过程中,新疆大学人文学院的领导给予了大力支持,北京语言文化大学出版社领导和本书的责任编辑侯明女士给我们很大的帮助,在此表示感谢。同时感谢原作者的大力协助。

译 者

2000年12月于乌鲁木齐

كىتابنى تونۇشتۇرۇش

1. دەرسلىكنىڭ ئوبيېكتى ۋە دەرسلىكنى تۈزۈشتىكى مەقسەت
بۇ دەرسلىك «خەنزۇ تىلى سەۋىيىسى دەرىجە ئۆلچىمى ۋە پروگراممىسى» (سېناق نۇسخا)
غا ئاساسەن بەلگىلىك خەنزۇ تىلى ئاساسىي بىلىمىگە ئىگە ، B دەرىجىلىك سۆزلەرنىڭ مۇتلەق
كۆپ قىسمىنى (2000 ئەتراپىدا) ئىگىلىگەن ، خەنزۇ تىلى سەۋىيىسىنىڭ تەخمىنەن 2 -
دەرىجىلىك ئۆلچىمىگە يەتكەن چەت ئەللىك ئوقۇغۇچىلار ، بىلىم ئاشۇرىدىغان كۇرسانتلار ،
چەت ئەللەردىكى جۇڭگولۇقلار ۋە باشقا خەنزۇ تىلى ھەۋەسكارلىرىنىڭ ئىشلىتىلىشى ئۈچۈن
تۈزۈلگەن ئوقۇش دەرسلىكى .

بۇ دەرسلىكنىڭ ئاساسىي مەقسىتى — ئۆگەنگۈچىلەرنىڭ خەنزۇ يېزىق تىلىنى ئوقۇش
قابىلىيىتىنى ئۆستۈرۈش بولۇپ ، بۇنىڭدا يەتمەكچى بولغان كونكرېت نىشان : ① ئوقۇش
سۈرئىتى تېز بولۇش ؛ ② چۈشىنىش نىسبىتى يۇقىرى بولۇش ؛ ③ ئوقۇغان ماتېرىياللارنى
ئېسىدە مەھكەم قالدۇرۇش . بۇنىڭ ئۈچۈن ، ئۆگەنگۈچىلەرنى بىرنى بىلىش ئارقىلىق
باشقىلىرىنىمۇ بىلىشتەك ئوقۇپ چۈشىنىش ئىقتىدارىغا ئىگە قىلىش مەقسىتىدە ، دەرسلىكتە
ئوقۇش ماھارىتى مەشقىدىن باشلاپ ، ئوقۇغۇچىلارغا خەت - سۆز ، جۈملە ، ئابزاست ۋە پۈتۈن
ماقالىدىن ئىبارەت تۆت جەھەتتىن مەركەزلىك ، سىستېمىلىق ، قارائىملىق بولغان مەشقلەر
ئورۇنلاشتۇرۇلدى . كىتابتىكى ئوقۇش ماتېرىياللىرى يېقىنقى 10 يىل ئىچىدە ئېلان قىلىنغان
بۈگۈنكى دەۋر ئەدەبىيات ئەسەرلىرى ۋە 1988 - يىلدىن بۇيانقى گېزىت - ژۇرناللاردىن
تاللانغان بولۇپ ، مەزمۇن ، ژانىر ، ئۇسلۇب جەھەتلەردە ئۆزگىچە ، بۇنداق قىلىشتىن
مەقسەت ، ھازىرقى زامان خەنزۇ تىلىنىڭ ئەڭ يېڭى قىياپىتىنى نامايان قىلىش ھەمدە
ئۆگەنگۈچىلەرنى جۇڭگونىڭ ھازىرقى ھالىتى ۋە دۆلەت ئەھۋالىغا دائىر مەدەنىيەت
بىلىملىرىنى تېخىمۇ كۆپ چۈشىنىش ، بۈگۈنكى جۇڭگولۇقلارنىڭ ئىدىيىۋى كۆز قارىشى ۋە
ھېسسىياتىنى چۈشىنىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىشتىن ئىبارەت .

2. دەرسلىكنىڭ مەزمۇنى ۋە تۈزۈلۈشى
پۈتۈن كىتاب ئالتە قىسىمغا بۆلۈندۇ .
ھەربىر قىسىم خەت ، سۆز ، جۈملىدىن ، ئابزاست ۋە پۈتۈن ماقالىغىچە تۈرلۈك تىل
قابىلىيىتى ۋە ئوقۇش ماھارىتى مەشقىلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالدى :

(1) خام خەت ، خام سۆزلەرنى ئىگىلەش ماھارىتى
كىشىلەر ئوقۇش جەريانىدا دۇچ كېلىدىغان تۇنجى قىيىنچىلىق خام خەت ، خام سۆزلەر
ئۆتكىلى . ئۆگەنگۈچىلەرنىڭ خام خەت ۋە خام سۆزلەرنى مۇمكىن قەدەر تېز ئىگىلىۋېلىشى
ئۈچۈن ، دەرسلىكتە مۇنداق ئۈچ خىل مەزمۇندىكى مەشىق ئورۇنلاشتۇرۇلدى :
① خەت تەھلىلى ، يەنى خەنزۇچە خەتلەرنىڭ مەنىلىرىنى ئۇلارنىڭ مەنە ئىپادىلىگۈچى
يان بۆلەكلىرى ئارقىلىق تونۇش . چۈنكى خەنزۇ يېزىق تىلى تۆت چاسا خەتلەردىن تۈزۈلگەن .
خەنزۇچە خەتنىڭ ئەڭ چوڭ ئالاھىدىلىكى مەنە ئىپادىلەش ، %90 ئەتراپىدىكى خەنزۇ خەت
فونوگراممىلىق خەت بولۇپ ، مەنە ئىپادىلەيدىغان يان بۆلەك (شەكىل بۆلەك) كە ئىگە ،

خەنزۇچە خەتنىڭ مۇشۇنداق مەنە ئىپادىلەيدىغان يان بۆلەكلىرىدىن پايدىلىنىپ ، خام خەتلەرنىڭ مەنىسىنى پەرەز قىلغىلى ، شۇ ئارقىلىق خەت تونۇش دائىرىسىنى كېڭەيتكىلى بولىدۇ .

② سۆز ياساش ئۇسۇلى تەھلىلى ، يەنى خام سۆزلەرنى خەنزۇچە خەتلەرنىڭ سۆز ياساش ئۇسۇلى جەھەتتىن تونۇش . يېقىنقى يىللاردىن بۇيان يېڭىدىن پەيدا بولغان سۆز ياسىغۇچى قوشۇمچىلارنى قوشۇش ۋە قىسقارتىش ئۇسۇلى ئارقىلىق سۆز ياساش مەلۇم قانۇنىيەتكە ئىگە بولۇپ ، بۇ قانۇنىيەتنى ئىگىلىۋالغاندا ، بەزى خام سۆزلەرنىڭ مەنىسىنى قىياس قىلىپ تاپقىلى بولىدۇ .

③ كونتېكىستىن خام سۆزلەرنىڭ مەنىسىنى پەرەز قىلىش ، يەنى كونكرېت تىل مۇھىتىدا ، ئۆزىمىز بىلىدىغان خەنزۇ تىلى لېكسىكىسى ۋە گرامماتىكىلىق قۇرۇلمىغا دائىر بىلىملەر ئارقىلىق (لۇغەت ئىزدەش ئارقىلىق ئەمەس) خام سۆزلەرنىڭ مەنىسىنى قىياس قىلىپ تېپىش .

يۇقىرىقى ئۈچ تۈرلۈك مەشق مەزمۇنى ئۆگەنگۈچىلەرنىڭ سۆزلۈك مىقدارىنى كۆپەيتىپ ، ئوقۇش سۈرئىتىنى ئاشۇرۇشىغا ياردەم بېرىدۇ .

(2) ئۇزۇن ، قىيىن جۈملىلەرنى ئوقۇش ماھارىتى

كىشىلەر ئوقۇش جەريانىدا دۇچ كېلىدىغان ئىككىنچى بىر قىيىنچىلىق — ئۇزۇن جۈملىلەر ۋە قىيىن جۈملىلەرنى ئاسان چۈشىنەلمەسلىك . جۈملىلەرنىڭ ئۇزۇن بولۇشىدىكى سەۋەب شۇكى ، بىرىنچىدىن ، جۈملە بۆلەكلىرى كۆپ بولىدۇ ، ياكى جۈملىنىڭ مەلۇم بىر بۆلىكىنىڭ تەڭداش تەركىپلىرى كۆپ بولىدۇ ؛ ئىككىنچىدىن ، سۆز بىرىكمىلىرى جۈملە بۆلىكى بولۇپ ، ئېنىقلىغۇچى تەركىبلەر بەك ئۇزۇن بولىدۇ ؛ ئۈچىنچىدىن ، جۈملىنىڭ گرامماتىكىلىق قۇرۇلمىسى كۆپ قاتلاملىق بولىدۇ ؛ جۈملىنىڭ قىيىن بولۇشىدىكى سەۋەب شۇكى ، يۇقىرىقى ئامىللاردىن باشقا ، يەنە ئادەتتە كۆپ ئىشلىتىلمەيدىغان سۆز - ئىبارىلەرنىڭ بولۇشى ، سۆزلەر ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتلەرنىڭ مۇرەككەپ بولۇشى (مەسىلەن ، ئۈچ ئىنكار شەكىلنىڭ قاتار ئىشلىتىلىشى) ، سىتلىستىكا قاتارلىق ئامىللارنىڭ بولۇشى ؛ ئۇنىڭدىن باشقا يەنە ئىجتىمائىي مەدەنىيەت ئامىلىنىڭ بولۇشى (بۇ مەسىلىنى باشقا ئۇسۇلدا ھەل قىلىشقا توغرا كېلىدۇ ، شۇڭا بۇ يەردە توختالمايمىز) . دەرسلىكتە ئۇزۇن ۋە قىيىن جۈملىلەرگە قارىتا ، ئۆگەنگۈچىلەرنى قىسقارتىش ئۇسۇلىنى ئۆگىنىۋېلىپ ، جۈملىدىكى ئانچە مۇھىم بولمىغان سۆز ۋە بۆلەكلەرنى قىسقارتىپ ، جۈملىنىڭ ئاساسىي غولىنى ئىگىلەپ ، ئۇزۇن جۈملىنى قىسقا جۈملىگە ئايلاندۇرالايدىغان ؛ خەنزۇ تىلىدىكى جۈملىلەرنىڭ شەكىل بەلگىلىرىدىن پايدىلىنىپ ، ئۇزۇن ۋە قىيىن جۈملىلەرنى ئوقۇپ چۈشىنەلەيدىغان ، يەنى جۈملىدىكى باغلىغۇچى ، ماس سۆزلەر ، تىنىش بەلگىلىرى قاتارلىق شەكىل بەلگىلىرىنى تېزلىكتە ئىگىلەپ ، تېز ئوقۇيالايدىغان ۋە چۈشىنەلەيدىغان قىلىش ئۈچۈن ، ماس مەشق مەزمۇنلىرى ئۇزۇنلاشتۇرۇلدى .

(3) ئابزاستلارنى ۋە قىسقا پارچىلارنى ئوقۇپ چۈشىنىش

ئابزاستلارنى ۋە قىسقا پارچىلارنى ئوقۇپ چۈشىنىش پۈتۈن ماقالە ۋە ئۇزۇن پارچىلارنى

ئوقۇپ چۈشىنىشنىڭ ئاساسى. بۇ قىسمىدا، ئاساسلىق ئوقۇغۇچىلارغا ئابزاس ۋە قىسقا پارچىلاردىكى ئىپادىلەنگەن قىسقا پارچىلارنىڭ ئاساسىي كۆز قارىشىنى تېز ئىگىلەش ماھارىتىنى مەشق قىلدۇرۇش ئارقىلىق، ئوقۇش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش (تېز ئوقۇيدىغان، ئەستە مەھكەم ساقلايدىغان، چۈشىنىش ئۈنۈمىنى يۇقىرى قىلىش) ئاساسىي مەۋقە قىلىنغان. 4) پۈتۈن ماقالە ۋە ئۇزۇن پارچىلارنى ئوقۇپ چۈشىنىش ماھارىتى

دەرسلىكتە پۈتۈن ماقالە ۋە ئۇزۇن پارچىلارغا قارىتا ئۈچ تۈرلۈك ئوقۇش ماھارىتى مەشقى ئورۇنلاشتۇرۇلدى. يەنى، قاراتمىلىق ئوقۇش، كۆز يۈگۈرتۈپ ئوقۇش، باھالاپ ئوقۇش. قاراتمىلىق ئوقۇش — ئوقۇغۇچىنىڭ مەلۇم بىر مەسىلىگە جاۋاب ئىزدەش ئۈچۈن ئوقۇشنى كۆرسىتىدۇ، بۇ خىل ئوقۇشتا بەزى مەزمۇنلارنى تاللاپ ئوقۇشقا بولىدۇ. بۇ خىل ئوقۇش ئوقۇغۇچىنىڭ مەلۇم بىر باب ياكى كىتابنى تەپسىلىي ئوقۇش - ئومۇماسلىقىنى بېكىتىشىگە ياكى مەلۇم بىر مەسىلىگە جاۋاب بېرىشىگە ياردەم بېرىدۇ. كۆز يۈگۈرتۈپ ئوقۇش — ئومۇميۈزلۈك ئوقۇشنىڭ بىر تۈرى بولۇپ، ئادەتتە بىرەر ۋاقىت، ئورۇن، ئادەم ئىسمى، سان - سېپىر قاتارلىقلارنى ئىزدەشتە ياكى پۈتۈن ئەسەرنىڭ ئومۇمىي مەنىسىنى بىلىشتە بۇ خىل ئوقۇش ئۇسۇلى قوللىنىلىدۇ. باھالاپ ئوقۇش - ئاستا ئوقۇش دېگەنلىك ئەمەس، تېز ئوقۇشقىمۇ بولىدۇ. بۇ خىل ئوقۇشتا، ئوقۇش بىلەن بىر ۋاقىتتا، بەزى مەسىلىلەرگە ھۆكۈم قىلىنىدۇ ۋە باھا بېرىلىدۇ، بۇنىڭدا ئاپتورنىڭ كۆز قارىشى بايان قىلىنغان ماتېرىيال قاتارلىق تەپسىلاتلارغا دىققەت قىلىش كېرەك، شۇڭا بۇ تېخىمۇ يۇقىرى سەۋىيىلىك ئوقۇش ھېسابلىنىدۇ.

دەرسلىكتىكى ھەر بىر قىسمىدا يۇقىرىقىدەك تۆت تۈرلۈك تىل ماھارىتى ۋە ئوقۇش ماھارىتى مەشقى مەزمۇنى ئورۇنلاشتۇرۇلغان بولۇپ، خەت، سۆز، جۈملە، ئابزاستىن تاكى پۈتۈن ماقالىغىچە بىر قېتىم دەۋرىيلىنىدۇ. پۈتۈن كىتاب ئاسانلىقتىن تەسلىككە، ئاددىيلىقتىن مۇرەككەپلىككە، ئاستالىقتىن تېزلىككە ئۆتۈش پرىنسىپى بويىچە تۈزۈلگەن. خام سۆزلەر مەلۇم نىسبەتتە تەكرارلىنىدۇ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ خەنزۇچە لۇغەتلەردىن پايدىلىنىش ئىقتىدارىنى يېتىلدۈرۈش ئۈچۈن، خام سۆزلەر پۈتۈنلەي خەنزۇچە ئىزاھلاندى. ئومۇميۈزلۈك ئوقۇشنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن، ھەرقايسى ئوقۇش ماتېرىياللىرىدا كۆرۈلىدىغان خام سۆزلەرنىڭ مىقدارى ئوخشىمايدۇ. ئادەتتە پۈتۈن پارچىنىڭ خەت سانىنىڭ %2 دىن ئېشىپ كەتمىدى، ئىزاھلانغان خام سۆزلەر پۈتۈن پارچىنىڭ خەت سانىنىڭ %1 ئىگە توغرا كەلدى، HSK پروگراممىسىدا بەلگىلەنگەن A دەرىجىلىك سۆزلەر ۋە B دەرىجىلىك سۆزلەر پرىنسىپ جەھەتتە ئىزاھلانمىدى.

本书简介

一、适用对象和编写目的

本教材是根据《汉语水平等级标准和等级大纲》(试行)编写的泛读教材,可供有一定汉语基础知识、掌握了绝大多数乙级词(2000左右),大致达到汉语水平第二等级标准的外国学生、进修生、海外华人和汉语爱好者使用。

本教材的主要目的是为了提高学习者阅读汉语书面语的能力,所要达到的具体目标是:1. 阅读速度快;2. 理解率高;3. 阅读后对材料的要点记得牢。为此,教材从阅读技能训练入手,在字词、句子、段落短文和篇章长文四方面对学生进行集中的、系统的针对性训练,以使学习者获得举一反三的阅读能力。本书的阅读材料选自近十年内的当代文学作品和自1988年以来的报刊文章,内容、体裁、风格各异,以便展示现代汉语的最新面貌,并使学习者更多地了解中国的现状和国情文化知识,了解当代中国人的思想观念和喜怒哀乐。

二、内容和编写体例

全书分为六个单元。

每个单元包括从字、词、句到段落、篇章的各种语言技能和阅读技巧训练:

1. 掌握生字、生词的技能

在泛读中人们遇到的第一个困难就是生字、生词关。为了使学习者尽快地掌握生字和生词,教材安排了三种训练内容:

(1)汉字分析,即从汉字的表意形旁来认识汉字。因为汉语的书面语是由方块字组成的。汉字的最大特点是有表意性,汉字有百分之九十左右是形声字,皆具有表意的偏旁(形旁),利用汉字的表意形旁可以猜测生字的意思,扩大识字面。

(2)构词法分析,即从汉字构词法入手认识生词。近年来新产生的词缀和简略语有其构成的规律性,掌握了它们的规律,就可以猜到一些生词的意义。

(3)从上下文中猜测生词,即从语言环境中,运用自己已知的汉语词汇和语法结构知识,去猜测生词,而不是查词典。

以上三种训练内容有助于学习者扩大词汇量,进而提高阅读速度。

2. 阅读长句、难句的技能

在泛读中人们遇到的第二个困难是长句和难句不易理解。句子之所以长,一是因为句子成分多或某一成分的并列项多;二是因为词组充当了句子成分,修饰语太长;三是因为句子的语法结构层次多。句子之所以难,除上述因素外,还因为有生僻词、词语之间的关系复杂(如三重否定)、修辞因素;此外还有社会文化因素(这一点只能通过其他方法解决,此处不谈)。针对各类长句和难句,教材安排了相应的训练内容,使学习者学会用缩略法,压缩句中不太重要的词和句子成分,抓住句子的主干,使句子由长变短;还要使学习者学会利用汉语句子的形式标志来阅读长句和难句,即学会很快地抓住句中的关联词语、对应的词汇、标点符号等形式标志快速阅读和理解。

3. 段落短文理解技能

段落短文理解是篇章长文理解的基础。这部分主要训练学生如何迅速地抓住段落、短文中

的主要观点,以此作为提高阅读效率(读得快、记得牢、理解率高)的立足点。

4. 篇章、长文阅读技巧

对于篇章和长文,教材安排了三项阅读技巧训练:概览、浏览和评读。概览是读者带着一个问题读,阅读可以是跳跃性的,它的作用是帮助读者确定某一文章或书是否值得细读或是帮助读者回答某一个问题。浏览也是泛读的一种方法,它往往用来查阅时间、地点、人名、数字等资料或了解全文大意。评读并非就是慢读,也可以快读,只是在阅读的同时要作出推断和评价,要注意作者阐明观点的材料等细节,它是一种更高水平的泛读。

每个单元都包括以上四项语言技能和阅读技巧训练内容,从字、词、句、段落短文到篇章为一个循环。全书按从易到难,由简到繁,从慢到快的原则编排。生词有一定的重现率,均用汉语注释,以训练学生使用汉语词典的能力。根据泛读的特点,各项阅读材料中的生词量有所不同,一般不超过全文字数的2%,注出的生词为全文字数的1%,原则上甲级词和乙级词均不注出。

目 录

第一单元

词汇学习(一) 汉字分析	(1)
词汇学习(二) 构词法分析: 词缀	(5)
词汇学习(三) 通过上下文的线索学习生词	(8)
句子学习: 长句、难句分析	(10)
分析理解	(12)
段落短文阅读: 文章的主要观点或主要内容	(14)
篇章阅读说明: 浏览的方法	(18)
篇章阅读之一: 说明文 中国报纸上的广告	(19)
篇章阅读之二: 广告	(20)
篇章阅读之三: 报刊文章 各界广泛关注女人出路, 多数赞成妇女走上社会	(26)
篇章阅读之四: 杂志文章 我曾是个陪酒员	(28)

第二单元

词汇学习(一) 汉字分析	(32)
词汇学习(二) 构词法分析: 简略语	(35)
词汇学习(三) 通过上下文的线索学习生词	(38)
句子学习: 分析理解	(39)
段落短文阅读: 文章的主要观点或主要内容	(41)
篇章阅读之一: 科技文章 电脑闯进了艺术殿堂	(44)
篇章阅读之二: 对话 隔墙对话	(46)
篇章阅读之三: 小故事 七步成诗	(48)
篇章阅读之四: 短篇小说 有一个青年(上)	(49)

第三单元

词汇学习(一) 汉字分析	(55)
词汇学习(二) 构词法分析: 简略语	(58)
词汇学习(三) 通过上下文的线索学习生词	(60)
句子学习: 分析理解	(61)
段落短文阅读: 文章的主要内容或主要观点	(63)
篇章阅读之一: 讽刺故事 关于申请购买一把铁壶的报告	(66)
篇章阅读之二: 古代神话 盘古开天地	(69)
篇章阅读之三: 报刊文章 “电视红娘”	(70)
篇章阅读之四: 短篇小说 有一个青年(下)	(73)

第四单元

词汇学习(一) 汉字分析	(80)
词汇学习(二) 构词法分析: 简略语	(83)

词汇学习(三) 通过上下文的线索学习生词	(85)
句子学习: 分析理解	(86)
段落短文阅读: 全面理解	(88)
篇章阅读之一: 科技报道 我国研制成微电脑双全臂假肢	(94)
篇章阅读之二: 讽刺故事 教授?! 表哥?!	(95)
篇章阅读之三: 报刊文章 一位乞讨少年的奇遇	(97)
篇章阅读之四: 短篇小说 陈奂生转业(上).....	(101)
第五单元	
词汇学习(一) 汉字分析.....	(110)
词汇学习(二) 构词法分析: 简略语.....	(113)
词汇学习(三) 通过上下文的线索学习生词.....	(115)
句子学习: 分析理解.....	(116)
段落短文阅读: 全面理解.....	(118)
篇章阅读之一: 科技文章 未来 50 年里科学技术预测	(124)
篇章阅读之二: 散文 白色方糖.....	(126)
篇章阅读之三: 报刊文章 风靡世界的中医热	(129)
篇章阅读之四: 短篇小说 陈奂生转业(下)	(135)
第六单元	
词汇学习(一) 汉字分析.....	(144)
词汇学习(二) 构词法分析: 简略语.....	(147)
词汇学习(三) 通过上下文的线索学习生词.....	(150)
句子学习: 分析理解.....	(151)
段落短文阅读: 全面理解.....	(153)
篇章阅读之一: 科技文章 茫茫天疆的角逐.....	(161)
篇章阅读之二: 讽刺小品 门.....	(164)
篇章阅读之三: 论说文 从香烟到鸦片的联想	(168)
篇章阅读之四: 短篇小说 八百米深处	(172)
附录	
词汇索引.....	(184)
汉字形旁意义索引.....	(190)
参考文献.....	(191)
练习参考答案.....	(192)
教学参考指南.....	(199)

第一单元

词汇学习(一) 汉字分析

خەنزۇچە خەتنى تەھلىل قىلىش ئارقىلىق خام سۆزلەرنى پەرەز قىلىپ تاپقىلى بولىدۇ. ھازىرقى خەنزۇچە خەت قەدىمكى زاماندىكى تەسۋىرىي يېزىقتىن تەرەققىي قىلىپ ئۆزگەرگەن بولۇپ، مەنە ئىپادىلەيدىغان يېزىق خاراكتېرىنى ھازىرغىچە ساقلاپ كەلگەن. خەنزۇچە خەتنىڭ سانى نەچچە مىڭ، نەچچە ئون مىڭدىن ئاشىدۇ، ئادەتتە كۆپ قوللىنىلىدىغانلىرى 3000 دىن ئوشۇق بولۇپ، بۇنىڭ ئىچىدە 90% ئەتراپىدىكىسى فونوگراممىلىق خەت. فونوگراممىلىق خەتنىڭ ئالاھىدىلىكى شۇكى، ئۇنىڭ بىر قىسمى مەنىنى ئىپادىلەيدۇ، يەنى شەيئىلەرنىڭ تەخمىنەن تۈرىنى ئىپادىلەيدۇ (شەكىل بۆلىكى دەپ ئاتىلىدۇ) ، يەنە بىر قىسمى تاۋۇشنى بىلدۈرىدۇ (ئاھاڭ بۆلىكى دەپ ئاتىلىدۇ). مەسىلەن: «湖，河，江» مەنىلەن «دېگەن خەتلەر فونوگراممىلىق خەت بولۇپ، ئۇلارنىڭ سول تەرىپىدىكى «氵» سۈنى بىلدۈرىدۇ، ئوڭ تەرىپىدىكى «工，可，胡» لار ئۇلارنىڭ تاۋۇشنى بىلدۈرىدۇ، خەنزۇچە خەتلەرنىڭ قەدىمكى زاماندىكى تاۋۇش بىلەن ھازىرقى تاۋۇشى ئوخشاش بولمىغاچقا، ھازىرقى خەتلەردە ئاھاڭ بۆلەكلەرنىڭ تاۋۇشنى ئىپادىلىشى تازا توغرا چىقمايدۇ). بىز خەنزۇچە خەتلەرنىڭ بۇ خىل ئالاھىدىلىكىدىن پايدىلىنىپ، بۇرۇن ئۆگەنمىگەن خەت ۋە سۆزلەرنىڭ مەنىلىرىنى پەرەز قىلىپ تاپالايمىز، ئالايلىق، بىز «水，氵，冫» قاتارلىقلار بىلەن كەلگەن خەتلەرنىڭ سۇ بىلەن مۇناسىۋەتلىك ئىكەنلىكىنى پەرەز قىلىپ بىلەلەيمىز. ئۇلارنىڭ ئىچىدە نەچچە مىڭ يىلدىن بېرى خەنزۇ يېزىقى ئۆزۈڭىز تەرەققىي قىلىپ كەلگەچكە، بەزى خەتلەرنىڭ خەت شەكلىدە ۋە مەنىسىدە ئۆزگىرىش بولۇپ، ھازىرقى خەتلەرنىڭ شەكىل بۆلەكلىرى ئىپادىلەيدىغان مەنىلەرمۇ تازا توغرا چىقمايدۇ. ئالايلىق، «法，没» قاتارلىقلار، لېكىن ئۇ يەنىلا بىزنىڭ ئوقۇش جەريانىدا تەخمىنەن مەنىنى چۈشىنىشىمىزگە ياردەم بېرىدۇ. شۇڭا بىر قىسىم خەنزۇچە خەتلەرنى ئۆگەنگەن ئوقۇغۇچىلار خەنزۇچە خەتلەرنىڭ شەكىل بۆلىكىدىن پايدىلىنىپ خەنزۇ يېزىق تىلىنى ئوقۇپ چۈشىنىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرەلەيدۇ.

تۆۋەندىكى جەدۋەلدە كۆپ ئۇچرايدىغان بىر قانچە شەكىل بۆلەك ۋە ئۇلارنىڭ مەنىلىرى بېرىلدى. تەپسىلىي ئوقۇپ چىقىپ، ئۇلارنىڭ مەنىلىرىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇۋېلىڭلار، ئاندىن ئاستىدىكى مەشقىنى ئىشلەڭلار.

运用汉字分析的方法可以猜测不熟悉的词。今天的汉字是从古代的象形文字发展来的，至今仍具有明显的表意文字性质。汉字总数有成千上万个，常用汉字有 3000 多个，其中 90% 左右是形声字。形声字的特点是它的一个部分表示意义，即事物大致的类别(叫形旁)，另一个部分表示声音(叫声旁)。例如，“江、河、湖”这三个汉字都是形声字，左边的“氵”表示水，右边的“工、可、胡”表示声音(由于古今语音的不同，声旁表音已有许多不准确了)。我们可以利用汉字的这种表意性质猜测我们不熟悉的字和词，如我们看见带有“氵、冫、水”的字，就可以猜到它与水有关。当然，由于几千年来汉字在不断发展，有的字形起了变化，有的意义本身有了变化，使得今天汉字的形旁所表示的意义已不太准确，如“法、没”，但它仍然可以帮助我们在阅读时理

解它的大致意思。因此,认识一些汉字的学习者,可以运用汉字的形旁提高自己阅读汉语书面语的能力。

形 旁	意 义
忄 小 心	表示与思维或心理有关的现象、活动、状态。 تەپەككۈر ياكى پىسخىكىغا مۇناسىۋەتلىك ھادىسە ، ھەرىكەت ھالەتنى بىلدۈرىدۇ .
目 见	表示眼睛的部位、感觉、动作或状态。 كۆزنىڭ ئورنىنى ، سەزگۈسى ھەرىكىتى ياكى ھالەتنى بىلدۈرىدۇ .
扌 手	表示与手有关的部位、运作等。 قول بىلەن مۇناسىۋەتلىك ئورۇن ، ھەرىكەت قاتارلىقلارنى بىلدۈرىدۇ .
氵 水	表示与水有关的事物、现象、动作等。 سۇ بىلەن مۇناسىۋەتلىك شەيئىلەر ، ھادىسە ، ھەرىكەت قاتارلىقلارنى بىلدۈرىدۇ .
鱼 鱼	表示鱼的种类及有关的事物、现象、状态等。 بېلىقلارنىڭ تۈرلىرى ۋە بۇلارغا مۇناسىۋەتلىك شەيئىلەر ھادىسە ، ھالەت قاتارلىقلارنى بىلدۈرىدۇ .
木 木	表示木本植物的种类及与木头有关的东西。 ياغاچ غوللۇق ئۆسۈملۈكنىڭ تۈرلىرى ۋە ئۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك نەرسىلەرنى بىلدۈرىدۇ .
疒	表示疾病的种类或与疾病有关的感觉。 كېسەلنىڭ تۈرلىرى ياكى كېسەلگە مۇناسىۋەتلىك سەزگۈنى بىلدۈرىدۇ .

一、对下面划横线的词选择一个最适当的解释(这里的生词不必记住,只要通过做练习学会猜测生词就行了):

- ①盛大 ②心里觉得害怕不安
③一种虫 ④走来走去

- ①肉 ②一种菜名
③一种鱼的名字 ④一种甜的东西

- ①洗 ②照镜子看看

1. 览	①扔
2. 抛	②海洋中的一种性情凶猛的鱼
3. 滨	③水边
4. 鲨	④看
5. 栗子	①水等液体受冲激向四外射出
6. 悸	②注视;看
7. 拽	③因害怕而心跳得厉害
8. 睽睽	④一种植物的果实
9. 溅	⑤拉
10. 惟	①用拇指和别的手指夹
11. 眨	②一种有香气的树
12. 泉	③通过一定途径从地下流出来的水
13. 捏	④患严重精神病的人
14. 樟	⑤(眼睛)闭上立刻又睁开
15. 疯	⑥思想